

LUCEAFĂRUL

- de Mihai Eminescu -

I Introducere

Mihai Eminescu, ultimul mare romantic universal, reprezintă prin opera sa un moment de cotitură în evoluția literaturii române, învrînd-o în paradigma universalității. Pentru că romantismul își consumase deja clipele de apogeu în prima jumătate a secolului al XIX-lea, Eminescu debutând în 1866 include în creația sa atât elemente ale romantismului *liedermäner* cât și elemente ale romantismului *înalt*. Romantismul prinde strălucire în opera „Luceafărul”, scrisă de Mihai Eminescu și publicată în 1883 în ~~un~~ volumul „Poemuri”, fiind o sinteză a unei viziuni, temelor și esteticii eminesciene, nutrită din valorile romantismului *înalt*.

II Cuprins

- introducere în context + 2 argumente

Poemul este o alegorie pe tema romantică a geniului care prezintă povestea de dragoste a Luceafărului care seduce și este sedus de fata de împărat. Povestea este integrată într-un cadru *mitologic* (zburătorul, demonul, îngerul), *filosofic* (viziunea idealistă ~~ca~~ a unor gânditori precum Kant, Hegel sau Schopenhauer) și *general uman*, al propriilor experiențe de viață exprimate printr-o manieră artistică deosebită. Poemul se învârtă în *contextul* romantic prin temă, cosmogonii, amestecul genurilor (epic, liric, dramatic), amestecul genurilor literare, folosirea antitezei și prezența personajelor excepționale

în situații excepționale.

O primă trăsătură a romantismului mult este constituită de echilibrul **compozițional**. Multiplele influențe culturale recunoscutibile în **Luceafărul** (de la filosofia antică - Platon - la filosofia modernă - Kant, Hegel, Schopenhauer) îl ducem pe Mihai Eminescu un „călător al drumurilor lungi, pe sandalele cărui a stă scris mîrgul timpurilor” (Tudor Vîianu). Valorificînd **folclorul românesc** (canta popular „Fata în grădina de aur”), Eminescu pornește de la **opacitatea** zonei - fată de împărat, pînă nemuritoare - pămîntean de rînd, pentru a-și desvolta **proția alegorică** despre poezia unei fete de împărat și a unui Luceafăr.

O altă trăsătură este reprezentată de cultivația **antitezelor**, procedeu artistic preferat de poeții romantici. Astfel, se remarcă **antiteza** dintre celălalt și talenț, ^{dintre} omul de geniu și omul comun, dintre cunoașterea apolinică și cea dianivică. Autorul reușește la **personaje - măști**, ipostaze ale aceluiași eu: Demiurgul și Luceafărul, Ecătălin și Ecătălina. Totodată, se observă și **ameteul** **genuilor literare** în trăsătură specifică romantismului: **epicul** (susținut prin firul narativ și prin personajele - măști) se împletește armonios cu **liricul** (relieft de elementele de pastel din primul și ultimul tablou), precum și de meditația filosofică și cu **dramaticul** (susținut de recurențele de dialog dintre personaje).

- tema textului + 2 imagini / idei poetice

Tema este problematica geniului în raport cu lumea, cu iubirea și cunoașterea. Conditia geniului este una damnată la solitudine, opusă celei a omului comun. În cadrul lirismului de măști, eu liric apare în ipostaza geniului, al bărbatului teluric, al impersonalității lucide și a munității care tângiește spre absolut.

O primă imagine reprezentativă temei este cea din tabloul al III-lea, confruntarea dintre Hyperion și Deming, care moare la inegală antiteză dintre lumea nemuririi și cea a risipii, între durabilitate și efemeritate. Zborul cosmic negrează intensitatea sentimentelor: „Nu e nimic și totuși e / O rețea care-l moare / E un adămi asemenea / Uitării celei care”. Cererea de a renunța la nemurire „Îi pentru toate dă-mi în schimb / O oră de iubire...” este refuzată, tratată ca imposibilă - Luceafărul este etern, menține echilibrul în univers, nu poate fi muritor.

O altă imagine negrețarea temei este constituită de ultimul tablou, tabloul final al poeziei. Cadrul protector, romantic, prezintă copilul călătorim-călătorimă într-o nouă vârstă a iubirii, maturizată. Chimara nortalgică a fetei adusată Luceafărului aduce o schimbare de percepție: „Cobori în jos, luceafăr blând, / Mureșând pe-o rază / Bătrunde-mă codru și în gânde / Noroc-mi luminează”. Reacția astutei, diferită de cea „din trecut” este p lăsată pe rațiune și dăruiește acceptarea incompatibilității.

- analiza a două elemente de structură și de limbaj

Un prim element de compoziție îl reprezintă titlul titlul care anticipează ideea discursului poetic. La nivel aliviu, acesta este nominal, alcătuit dintr-un singur substantiv articulat potârnat care desemnează personajul central, în jurul căruia gravitează întreaga operă. **Luciferul** este un personaj romantic, excepțional, iar **numele** său poate fi considerat o derivare de la **Lucifer**, personaj din mitologia religioasă, ipostază a îngerului căzut.

Un alt element de compoziție este constituit de **particularitățile prosodice**, opera fiind împărțită în 88 98 de catrene, cu mărimea de 7-8 silabe, rimă **incrucșată** și ritm **sambic**, iar poemul variază de la **paraje melancolice** (în tablourile I, II și IV) la **paraje jucăușe** (în tabloul al II-lea). Se remarcă prezența **aliterărilor**, a **anagramelor** și a **rimelor** masculine cu ale feminine care sugerează trecerea de la planul cosmic la cel terestru.